

DECIZII

DECIZIA COMISIEI

din 13 iulie 2011

privind ajutorul de stat SA.26117 – C 2/10 (ex NN 62/09) acordat de Grecia în favoarea Aluminium of Greece SA

[notificată cu numărul C(2011) 4916]

(Numai versiunea în limba greacă este autentică)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2012/339/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

având în vedere decizia prin care Comisia a hotărât inițierea procedurii prevăzute la articolul 108 alineatul (2) din TFUE ⁽¹⁾,

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile menționate și ținând seama de aceste observații,

întrucât:

I. PROCEDURA

- (1) În iulie 2008, Comisia a primit două plângeri în care se afirma că Grecia a acordat ajutor de stat în favoarea întreprinderii Aluminium of Greece și întreprinderii Aluminium SA, întreprindere succesoare în proporție de 100 % a Aluminium of Greece în producția de aluminiu începând din anul 2007 (denumite în continuare împreună AoG). Plângerile se refereau la două presupuse măsuri de ajutor de stat: un tarif preferențial la energia electrică și construcția unei conducte de gaz pentru conectarea AoG la rețeaua principală.
- (2) Prin scrisoarea din 27 ianuarie 2010, Comisia a informat Grecia că a decis să inițieze procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”) cu privire la măsuri.
- (3) Grecia a transmis observațiile sale cu privire la decizia Comisiei de inițiere a procedurii oficiale de investigare la 31 martie 2010.
- (4) Decizia Comisiei de inițiere a procedurii a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ⁽²⁾. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile cu privire la măsuri.

⁽¹⁾ JO C 96, 16.4.2010, p. 7.

⁽²⁾ A se vedea nota de subsol 1.

- (5) Comisia a primit observații de la două părți interesate: de la AoG, la 12 mai 2010 și 4 mai 2011, și de la Public Power Corporation (denumită în continuare PPC), întreprinderea de stat care a aplicat una dintre presupusele măsuri (tariful preferențial la energia electrică), la 17 mai 2010. Observațiile au fost transmise Greciei, căreia i s-a oferit posibilitatea de a reacționa; observațiile acestea au fost permise la 16 iulie 2010, 6 august 2010 și 16 mai 2011.

- (6) Comisia a solicitat informații suplimentare autorităților elene, la 1 decembrie 2010, iar Grecia a răspuns prin scrisoarea din 11 februarie 2011.

II. DESCRIEREA DETALIATĂ A AJUTORULUI

II(a) BENEFICIARUL

- (7) AoG este o întreprindere de mari dimensiuni, cu sediul în regiunea Viotia, Grecia. Întreprinderea își desfășoară activitatea în domeniul producției de aluminiu, care constituie materia primă. În iulie 2007, AoG a fost divizată în două întreprinderi nou create, ca urmare a unei diviziuni a sectoarelor: (a) Aluminium SA; și (b) Endessa Hellas SA. Aluminium a preluat producția de aluminiu și Endessa Hellas a preluat producția de energie electrică (AoG obținuse cu câțiva ani înainte permise pentru producția de energie electrică). Prin urmare, Aluminium este în proporție de 100 % succesoarea AoG în ceea ce privește producția de aluminiu. AoG deține trei unități de producție a energiei electrice, situate în apropierea fabricii sale de aluminiu. În 2009, AoG a înregistrat o cifră de afaceri de 427,3 milioane EUR [cu venituri înainte de impozitare (*earnings before tax*, EBT) de 34,4 milioane EUR] și avea 960 de angajați. În 2006 (cu un an înainte de măsurile de ajutor supuse analizei), AoG avusese o cifră de afaceri de 470,9 milioane EUR (o creștere de 23 % față de 2005), cu EBT de 102,5 milioane EUR (o creștere de 39 % față de 2005), și 1 047 de angajați. Din 2005, întreprinderea face parte din grupul privat „Mitolineo SA”.

II(b) MĂSURA 1: TARIFUL PREFERENȚIAL LA ENERGIA ELECTRICĂ

- (8) AoG a fost înființată în 1960, beneficiind de anumite privilegii acordate de statul elen, printre care furnizarea de energie electrică la un preț redus. În temeiul statutului întreprinderii, în care au fost stabilite aceste privilegii, furnizarea de energie electrică la preț redus trebuia să înceteze în martie 2006, cu condiția ca PPC să notifice în mod corespunzător AoG în acest sens, cu doi ani înainte. La 26 februarie 2004 (respectiv, cu mai mult de doi ani înainte de expirarea privilegiului), PPC a transmis în mod corespunzător către AoG o astfel de notificare, după care PPC a încetat să mai aplice prețul preferențial, la sfârșitul lunii martie 2006.
- (9) În consecință, din 2006 până în ianuarie 2007, AoG a achitat tariful standard la energia electrică aplicabil marilor consumatori industriali.
- (10) Totuși, AoG a contestat în instanță încetarea aplicării tarifului preferențial și, în ianuarie 2007, un tribunal de primă instanță a ordonat ca măsură provizorie reluarea aplicării prețului preferențial, în așteptarea unei hotărâri pe fond. Această hotărâre provizorie a fost, la rândul său, contestată în recurs de către PPC și infirmată în martie 2008 (o hotărâre pe fond este încă în așteptare).
- (11) Consecința practică a hotărârilor judecătorești a fost că prețul preferențial s-a aplicat din nou în favoarea AoG, din ianuarie 2007 până în martie 2008. În această perioadă, conform datelor furnizate de autoritățile elene, AoG a plătit cu 17,4 milioane EUR mai puțin decât ar fi plătit în cazul tarifului „standard” aplicabil marilor consumatori industriali.

II(c) MĂSURA 2: EXTINDEREA REȚELEI DE ALIMENTARE CU GAZE LA AoG

- (12) Sistemul național de distribuție a gazelor în Grecia poate fi extins la cererea unui (potențial) consumator, cu condiția îndeplinirii următoarelor cerințe:
- emiterea unui aviz favorabil de către Regulatory Authority for Energy (denumită în continuare „RAE”), autoritatea de reglementare în domeniul energiei din Grecia;
 - operatorul de rețea trebuie să fie asigurat că va putea, în timp, să recupereze costul extinderii, prin veniturile obținute din tarifele aferente rețelei.
- (13) În cazul AoG, rețeaua națională a fost extinsă prin construirea unei conducte de 29,5 km pentru conectarea AoG, în urma avizului favorabil emis de RAE (15 aprilie 2005) și aprobării din partea operatorului sistemului de distribuție (13 iunie 2005) ⁽³⁾. Funcționarea conductei de gaze a început la 16 mai 2008.

⁽³⁾ La momentul respectiv, operatorul sistemului de distribuție era „Public Gas Corporation” (denumită în continuare PGC), o întreprindere aflată în proporție de 65 % în proprietatea statului. Sistemul național de distribuție a gazului (incluzând conducta de conectare a AoG) a fost ulterior transferat operatorului sistemului național de gaze (denumit în continuare OSNG), înființat la 30 martie 2007 ca filială deținută în proporție de 100 % de PGC.

- (14) Costul total de construcție aferent extinderii a fost de 12,64 milioane EUR. Din costul total, 9,04 milioane EUR au fost plătite de către operatorul sistemului național de gaze (denumit în continuare „OSNG”), 3,3 milioane EUR de către AoG și 3,6 milioane EUR prin intermediul programului-cadru de sprijin comunitar 2000-2006 ⁽⁴⁾.

III. MOTIVE PENTRU INIȚIEREA PROCEDURII OFICIALE DE INVESTIGARE

- (15) În decizia de inițiere a procedurii din 27 ianuarie 2010, Comisia și-a exprimat îndoiala că tariful preferențial la energia electrică aplicat pentru AoG de către PPC după luna martie 2006 avea aceeași valoare ca cel aplicat tuturor marilor consumatori industriali. Motivul îndoielilor exprimate de Comisie era faptul că tariful preferențial urma să expire în martie 2006, în conformitate cu statutul AoG, în care erau prevăzute privilegiile. Comisia a făcut referire la faptul că PPC a încercat în mod corespunzător să înceteze aplicarea privilegiului, dar acesta a fost totuși prelungit printr-o hotărâre judecătorească.
- (16) În ceea ce privește măsura de extindere a sistemului național de distribuție a gazului la AoG, în decizia de inițiere a procedurii din 27 ianuarie 2010, Comisia s-a întrebat de ce costul construcției conductei a fost suportat în principal de stat și nu de AoG. Aceste îndoieli au fost exprimate deoarece nu fuseseră primite informații de la Grecia, în pofda solicitărilor repetate ale Comisiei; de asemenea, acesta a fost și motivul pentru care decizia de inițiere a procedurii a inclus un ordin de furnizare a informațiilor, adresat Greciei.

IV. OBSERVAȚIILE GRECIEI ȘI ALE PĂRȚILOR INTERESATE

IV(a) OBSERVAȚIILE GRECIEI ȘI ALE BENEFICIARULUI

Măsura 1: Tariful preferențial la energia electrică

- (17) Grecia confirmă că în perioada cuprinsă între cele două hotărâri judecătorești (ianuarie 2007-martie 2008), AoG a plătit 131,4 milioane EUR, în conformitate cu tariful preferențial, în loc de 148,8 milioane EUR, sumă care ar fi fost percepută în conformitate cu tariful „standard” aplicabil marilor consumatori industriali.
- (18) Cu toate acestea, Grecia susține că tariful preferențial ar constitui un ajutor existent, chiar dacă prețul preferențial stabilit pentru AoG ar fi considerat ajutor.
- (19) Cu privire la acest aspect, AoG susține că hotărârea instanței naționale din ianuarie 2007 nu a determinat nicio modificare semnificativă a acordului inițial și că instanța a hotărât doar „suspendarea” notificării privind încetarea acordării prețului preferențial și amânarea hotărârii pe fond a instanței cu privire la litigiul dintre AoG și PPC.

⁽⁴⁾ În special, Programul operațional „Competitivitate”, axa 7 „Energie și dezvoltare durabilă”, măsura 7.1 „Introducerea gazelor naturale în sectorul casnic și terțiar, pentru consumatorii industriali și în sectorul transporturilor”.

Măsura 2: Extinderea rețelei de gaze la AoG

- (20) Grecia neagă că întreprinderea AoG a beneficiat de un avantaj selectiv prin subvenționarea costului de construcție a conductei sale de gaz. În special, Grecia susține că normele naționale pe baza cărora s-a hotărât extinderea rețelei se aplică în termeni egali tuturor utilizatorilor finali de gaz și, prin urmare, AoG nu a beneficiat de niciun avantaj selectiv.
- (21) În plus, Grecia susține că respectiva conductă nu este destinată exclusiv întreprinderii AoG, ci este accesibilă și altor consumatori finali industriali și casnici din zonă. Conducta face parte din sistemul național de distribuție a gazelor și este proprietatea OSNG. În plus, capacitatea acesteia depășește consumul anual al AoG (1,7 miliarde Nm³/an față de 0,7 miliarde Nm³/an).
- (22) AoG a afirmat că, în conformitate cu prevederile contractuale, consumul său anual de gaze este de 13,5 % din consumul total la nivel național, iar consumul său anual efectiv de gaze este de 10,5 % din consumul total la nivel național. De asemenea, AoG afirmă că investiția generează un venit anual din tarife de 11,6 milioane EUR pentru operatorul de rețea, ceea ce face ca investiția să fie foarte atractivă și profitabilă pentru acesta. Aceste cifre au fost confirmate de autoritățile elene.

IV(b) OBSERVAȚIILE PPC

- (23) PPC sprijină investigarea desfășurată de Comisie cu privire la măsura privind tariful la energia electrică. PPC confirmă că avantajul AoG ar fi de 17,4 milioane EUR.

V. EVALUAREA AJUTORULUI

- (24) Pe baza datelor de mai sus și a argumentelor Greciei și altor părți terțe interesate, Comisia va evalua măsurile în cauză în prezenta secțiune. În primul rând, Comisia va evalua existența ajutorului în măsurile examinate, pentru a stabili dacă acestea implică sau nu ajutor de stat [subsecțiunea V(a)]. În al doilea rând, în cazul în care, într-adevăr, o măsură implică ajutor de stat, Comisia va evalua compatibilitatea acestuia cu piața internă [subsecțiunea V(b)].

V(a) EXISTENȚA AJUTORULUI DE STAT ÎN SENSUL ARTICOLULUI 107 ALINEATUL (1) DIN TFUE

- (25) Articolul 107 alineatul (1) din TFUE prevede următoarele: „Cu excepția derogărilor prevăzute de tratate, sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre”.

- (26) Având în vedere această dispoziție, Comisia va evalua în cele ce urmează dacă măsurile adoptate în favoarea AoG, însă contestate, reprezintă un ajutor de stat.

Măsura 1: Tariful preferențial la energia electrică

(a) Avantajul

- (27) Comisia observă că tariful plătit de AoG este mai mic decât tariful standard plătit de alți mari consumatori industriali. Comisia consideră că un vânzător din economia de piață nu ar accepta să perceapă un tarif lunar redus, fără să existe o justificare expresă. În acest sens, Grecia nu a prezentat niciun argument convingător care să justifice concluzia conform căreia acest tarif preferențial reprezenta un tarif de piață, deși Comisia a ridicat această problemă în mod oficial, în cadrul corespondenței. Dimpotrivă, doi factori semnificativi indică faptul că tariful plătit de AoG nu poate fi considerat un preț stabilit de forțele pieței:

- (a) primul indiciu este comportamentul PPC. Într-adevăr, imediat ce a fost în măsură să se elibereze de constrângerea juridică impusă de statutul din 1960 care stabilea privilegiile pentru AoG, PPC a luat decizia de a elimina tariful preferențial și a început să perceapă prețul standard pentru marii consumatori industriali. Acest aspect este demonstrat de renunțarea notificată întreprinderii AoG în februarie 2004 (a se vedea punctul 8 de mai sus). Comisia consideră că aceasta constituie un bun indiciu al faptului că tariful stabilit prin statutul din 1960 nu reflectă prețul de piață pentru PPC;

- (b) al doilea indiciu derivă dintr-o decizie anterioară a Comisiei. La 16 octombrie 2002, Comisia a aprobat o subvenție maximă de 178 de milioane EUR, care urma să fie acordată de Grecia întreprinderii PPC [cazul N133/01 ⁽⁵⁾]. Scopul subvenției era acela de a permite despăgubirea PPC pentru costurile irecuperabile pe care aceasta a fost nevoită să le suporte în contextul tarifului preferențial stabilit în 1960 în favoarea AoG, până la expirarea acestuia, în martie 2006. Subvenția a fost aprobată ca neconstituind ajutor de stat în favoarea PPC, pe motivul că reprezenta doar o compensație pentru un dezavantaj pe care întreprinderea trebuia să îl suporte. Decizia a inclus, de asemenea, o observație potrivit căreia, în cazul în care subvenția ar fi fost considerată a fi ajutor de stat, acest ajutor ar fi fost în favoarea AoG, și nu în favoarea PPC. În concluzie, în această decizie se recunoaște că PPC a fost nevoită să suporte un tarif preferențial în favoarea AoG pe care nu ar fi trebuit să îl suporte în condiții normale de piață. Astfel, Comisia consideră că avantajul AoG constă în diferența dintre tariful standard pentru marii consumatori industriali (pe care AoG l-ar fi plătit în absența tarifului special „preferențial”) și tariful plătit de AoG între ianuarie 2007 și martie 2008.

⁽⁵⁾ JO C 9, 15.1.2003, p. 6.

(b) *Resursele de stat*

- (28) Prețul mai scăzut a avut ca rezultat reducerea veniturilor PPC. PPC SA este o întreprindere controlată de stat. Statul elen deține un pachet de 51 % din acțiunile întreprinderii, aceasta aflându-se sub supravegherea Ministerului elen al Mediului, Energiei și Schimbărilor Climatice (Ministerul Finanțelor până în 2009). Statul elen poate numi majoritatea membrilor Consiliului de administrație și este direct reprezentat în Adunarea Generală de ministru elen al mediului, energiei și schimbărilor climatice (ministrul finanțelor până în 2009). Prin urmare, sunt implicate resurse de stat. În plus, Comisia observă că decizia de prelungire este imputabilă statului elen, deoarece a fost adoptată de o instanță din Grecia, deci de un organism de stat.
- (29) Astfel, criteriul referitor la resursele de stat este îndeplinit.

(c) *Selectivitatea*

- (30) Tariful preferențial a fost aplicat numai întreprinderii AoG, prin urmare aceasta a beneficiat în mod selectiv de măsură. Prin urmare, Comisia consideră că măsura este selectivă.

(d) *Denaturarea concurenței și efectul asupra schimburilor comerciale între statele membre*

- (31) AoG își desfășoară activitatea în sectoare ale căror produse fac obiectul unor schimburi ample între statele membre. În afară de Grecia, încă nouă state membre ale UE produc aluminiu, și anume Franța, Germania, Italia, Țările de Jos, Polonia, România, Spania, Suedia și Regatul Unit⁽⁶⁾. Producția de energie electrică există în toate statele membre ale UE ca activitate economică liberalizată. Atunci când ajutorul de stat consolidează poziția unei întreprinderi în comparație cu alte întreprinderi concurente la nivelul schimburilor comerciale dintre statele membre, aceste întreprinderi trebuie să fie considerate ca fiind afectate de respectivul ajutor. Prin urmare, este îndeplinit criteriul denaturării concurenței și al efectului asupra schimburilor comerciale între statele membre.
- (32) Nici Grecia, nici beneficiarul nu au contestat această constatare.

(e) *Concluzia privind existența ajutorului în măsura 1*

- (33) Pe baza celor de mai sus, Comisia concluzionează că tariful preferențial la energie electrică pentru AoG constituie ajutor de stat în favoarea acesteia în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE. Ajutorul se ridică la 17,4 milioane EUR, sumă care reprezintă diferența dintre (a) venitul PPC din tariful standard care ar fi trebuit aplicat în perioada ianuarie 2007-martie

2008, respectiv 148,8 milioane EUR; și (b) venitul PPC din tariful efectiv aplicat în aceeași perioadă, respectiv 131,4 milioane EUR.

(f) *Măsura 1 constituie ajutor ilegal*

- (34) AoG susține că prima hotărâre judecătorească din ianuarie 2007 nu a implicat o modificare a acordului preferențial inițial (a se vedea punctul 16 de mai sus). Prin urmare, potrivit AoG, hotărârea nu a acordat un ajutor nou întreprinderii AoG, iar măsura privind prețul preferențial la energie electrică a continuat să fie aplicată, ca ajutor existent.
- (35) Comisia nu poate accepta argumentul AoG. Condițiile inițiale ale prețului preferențial, care constituia ajutor existent, prevedeau că ajutorul urma să se încheie în martie 2006, cu condiția ca PPC să transmită o notificare prealabilă corespunzătoare. După ce s-a transmis notificarea, ajutorul existent a încetat, astfel cum se impunea în conformitate cu condițiile acordării inițiale a prețului preferențial. Orice acordare a unui preț redus la electricitate care respectă definiția ajutorului de stat (precum în cazul de față) reprezintă, prin urmare, ajutor nou, indiferent dacă se acordă în condiții similare măsurii anterioare privind ajutorul existent. Jurisprudența Curții de Justiție precizează cu claritate că prelungirea unui ajutor existent constituie ajutor nou și trebuie notificată⁽⁷⁾. A fortiori, același principiu se aplică și în cazul în care un ajutor existent care a încetat este reluat câteva luni mai târziu.
- (36) Întrucât acest ajutor nou nu a fost notificat Comisiei în conformitate cu articolul 108 din TFUE, acesta este ilegal.

Măsura 2: Extinderea rețelei de gaze la AoG(a) *Avantajul*

- (37) Investigația a arătat că decizia de extindere a rețelei a condus la o creștere considerabilă a veniturilor OSNG din tarifele percepute utilizatorilor. Într-adevăr, consumatorii precum AoG trebuie să plătească un tarif către OSNG pentru utilizarea rețelei. Comisia a constatat că măsura, respectiv construirea conductei, a fost justificată din punct de vedere economic pentru operatorul rețelei și, în consecință, nu a implicat niciun avantaj pentru AoG. Într-adevăr, un operator privat de rețea ar fi efectuat aceeași investiție.
- (38) În conformitate cu informațiile prezentate de autoritățile elene, Comisia observă că investiția în cauză generează venituri anuale din tarifele percepute utilizatorilor de 11,6 milioane EUR pentru OSNG. Comisia a comparat această sumă cu costul investiției (investiție unică) și cu costurile de operare (anuale) a conductei, pentru a verifica dacă investiția este compatibilă cu principiul investitorului privat în economia de piață, și anume dacă produce o rentabilitate adecvată pentru investitor.

⁽⁶⁾ Sursa: Asociația Europeană a Aluminiului, „Aluminium use in Europe, country profiles, 2005-2008” (*Utilizarea aluminiului în Europa, profilurile țărilor, 2005-2008*), <http://www.eaa.net>.

⁽⁷⁾ Cauza 70/72, Comisia/Germania, Rec., 1973, p. 813, punctul 14 și hotărârea pronunțată în cauza Belgia/Comisia, 197/99 P, Rec., 2003, p. I-8461, punctul 109.

(39) Potrivit informațiilor prezentate de autoritățile elene, costul investiției privind construirea conductei AoG a fost de 12,64 milioane EUR în total (9,04 milioane EUR plătite de OSNG și 3,6 milioane finanțate cu sprijinul Uniunii Europene, astfel cum s-a descris la punctul 14 de mai sus). Pe lângă costul investiției unice, cheltuielile anuale de operare sunt estimate la 0,933 milioane EUR. Prin urmare, este clar că venitul anual de 11,6 milioane EUR oferă o rentabilitate foarte ridicată operatorului OSNG. Perioada de recuperare a investiției (inclusiv partea finanțată cu sprijinul Uniunii Europene) este mai mică de 15 luni. Rentabilitatea investiției (RIR – rata internă de rentabilitate) dacă se presupune, în mod ipotetic, o perioadă de exploatare de 20 de ani a conductei de gaz, este de 84 %. Având în vedere acest nivel ridicat, Comisia are convingerea că această rentabilitate ar fi fost suficientă pentru a motiva un investitor privat să realizeze aceeași investiție⁽⁸⁾. Prin urmare, Comisia consideră că decizia statului de a extinde rețeaua de gaze nu a acordat nici un avantaj întreprinderii AoG pe care aceasta nu l-ar fi putut obține în condiții de piață.

(40) Prin urmare, criteriul avantajului nu este îndeplinit. Astfel, nu este necesar să se continue evaluarea celorlalte criterii care trebuie îndeplinite pentru ca o măsură să constituie ajutor de stat în temeiul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

(b) *Concluzie privind existența ajutorului în cadrul măsurii 2*

(41) Pe baza celor de mai sus, Comisia concluzionează că extinderea rețelei de gaze nu constituie ajutor de stat în favoarea AoG în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

V(b) COMPATIBILITATEA AJUTORULUI CU PIAȚA INTERNĂ

Generalități

(42) Atât timp cât măsura 1 constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, compatibilitatea acesteia trebuie evaluată din perspectiva excepțiilor prevăzute la alineatele (2) și (3) din articolul respectiv.

(43) Articolul 107 alineatele (2) și (3) din TFUE prevede excepții de la regula generală potrivit căreia ajutorul de stat este incompatibil cu piața internă, prevăzută la articolul 107 alineatul (1).

Excepția în temeiul articolului 107 alineatul (2) din TFUE

(44) Excepțiile prevăzute la articolul 107 alineatul (2) din TFUE nu se aplică în cazul de față, întrucât această măsură nu are un caracter social, nu a fost acordată consumatorilor individuali, nu este destinată reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de alte evenimente extraordinare, și nu a fost acordată economiei anumitor regiuni ale Republicii Federale Germania afectate de divizarea acestei țări.

⁽⁸⁾ Pentru o imagine a rentabilității în sectorul distribuției gazelor, a se vedea Decizia Comisiei N 594/09 – Ajutor în favoarea Gaz-System SA pentru rețelele de distribuție a gazelor din Polonia, în special punctul 17: „Rentabilitatea capitalului în cazul Gaz-System la 1 iunie 2009 se ridică la 10,8 %”.

Excepția în temeiul articolului 107 alineatul (3) din TFUE

(45) Articolul 107 alineatul (3) prevede alte excepții. Excepțiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) literele (b), (d) și (e) sunt în mod clar neaplicabile și nu au fost invocate de autoritățile elene. În cele ce urmează, Comisia va evalua potențiala compatibilitate a măsurii 1 în temeiul articolului 107 alineatul (3) literele (a) și (c).

(46) Articolul 107 alineatul (3) litera (a) prevede că „ajutoarele destinate să favorizeze dezvoltarea economică a regiunilor în care nivelul de trai este anormal de scăzut sau în care există un grad de ocupare a forței de muncă extrem de scăzut” ar putea fi declarate compatibile cu piața internă. AoG este situată într-o zonă eligibilă pentru asistență în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (a) din TFUE și ar putea, prin urmare, să fie eligibilă pentru ajutor regional.

(47) Orientările privind ajutoarele de stat regionale naționale aplicabile la momentul aplicării tarifului preferențial, respectiv în ianuarie 2007 [„Orientările din 2006 privind ajutoarele de stat regionale”⁽⁹⁾] prezintă condițiile pentru aprobarea ajutorului regional pentru investiții.

(48) Orientările din 2006 privind ajutoarele de stat regionale definesc ajutoarele pentru funcționare drept ajutoare de stat destinate reducerii cheltuielilor curente ale unei firme. În conformitate cu orientările, ajutoarele pentru funcționare pot fi acordate în regiuni eligibile în temeiul derogării prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (a), cu condiția (i) să fie justificate de contribuția lor la dezvoltarea regională și de natura lor; și (ii) ca nivelul lor să fie proporțional cu handicapul pe care încearcă să îl compenseze, iar statul membru este cel care are obligația de a demonstra existența și importanța oricărui neajunsuri (punctul 76).

(49) Comisia observă că cheltuielile curente nu sunt cheltuieli de capital, ci, mai degrabă, cheltuieli recurente necesare pentru funcționarea unei întreprinderi. În acest sens, tariful preferențial la energia electrică aplicat în cazul AoG a redus cheltuielile curente ale acesteia. Prin urmare, măsura constituie ajutor pentru funcționare, care nu era permis în temeiul Orientărilor din 2006 privind ajutoarele de stat regionale. Autoritățile elene nu au prezentat dovezi care să demonstreze că reducerea tarifului la energia electrică se justifica prin contribuția la dezvoltarea regională sau prin natura sa, și nici nu au arătat că ajutorul era proporțional cu orice neajunsuri pe care ar fi încercat să le compenseze. De asemenea, autoritățile elene nu au prezentat niciun fel de măsurători sau calcule ale neajunsurilor regiunii și ale nivelului ajutorului, pentru a demonstra relația de proporționalitate dintre acestea.

(50) Pe baza celor de mai sus, Comisia concluzionează că ajutorul nu poate fi declarat compatibil în temeiul Orientărilor din 2006 privind ajutoarele de stat regionale.

⁽⁹⁾ JO C 54, 4.3.2006, p. 13.

- (51) În ceea ce privește compatibilitatea ajutorului în temeiul Regulamentului general de exceptare pe categorii de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din TFUE⁽¹⁰⁾, Comisia consideră că, pe baza cifrelor financiare prezentate de autoritățile elene, AoG este o întreprindere de dimensiuni mari, astfel cum se demonstrează la punctul 7 de mai sus. În conformitate cu articolul 1 alineatul (5) din Regulamentul general de exceptare pe categorii, ajutoarele ad hoc acordate întreprinderilor mari sunt excluse din sfera de aplicare a regulamentului.
- (52) De asemenea, în conformitate cu articolul 8 alineatul (3) din Regulamentul general de exceptare pe categorii, atunci când ajutoarele reglementate de acest regulament sunt acordate unei întreprinderi mari, statul membru ar trebui să confirme efectul stimulativ efectiv al ajutoarelor, pe baza unui document care analizează viabilitatea proiectului ori a activității beneficiare, în prezența și în absența ajutorului. Comisia nu a primit astfel de dovezi.
- (53) În concluzie, ajutorul acordat AoG nu este compatibil în temeiul Regulamentului general de exceptare pe categorii.
- (54) Articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE prevede că „ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun”, pot fi declarate compatibile cu piața internă.
- (55) Comisia consideră că derogarea prevăzută la articolul 107 alineatul (3) litera (c) nu se aplică în cazul de față. Într-adevăr, în ceea ce privește dezvoltarea anumitor zone economice, AoG este situată într-o zonă eligibilă pentru asistență în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (a) și nu în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c)⁽¹¹⁾. În ceea ce privește dezvoltarea anumitor activități economice, Comisia observă că sectorul producției de aluminiu nu face obiectul unor norme specifice privind ajutoarele de stat, care ar putea fi aplicate beneficiarului. Celelalte norme privind ajutorul de stat adoptate în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) sunt în mod evident neaplicabile. În special, AoG nu este eligibilă pentru ajutoare de salvare și/sau recuperare. Într-adevăr, AoG nu era o întreprindere în dificultate în momentul acordării ajutorului, deoarece nu îndeplinea niciunul dintre criteriile de la punctele 9-11 din Liniile directe din 1999 privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, aplicabile la momentul aplicării tarifului preferențial⁽¹²⁾. De asemenea, ajutorul pentru restructurare este condiționat de existența unui plan riguros de restructurare. Grecia nu a prezentat un astfel de plan de restructurare.

În concluzie, în temeiul normelor privind ajutorul pentru salvare și/sau restructurare, ajutorul acordat AoG nu este compatibil.

Concluzie privind compatibilitatea

- (56) Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că măsura de ajutor în cauză este incompatibilă cu TFUE. În special, Comisia consideră că diferența dintre (a) venitul PPC din tariful standard care ar fi trebuit să fie aplicat întreprinderii AoG în perioada ianuarie 2007-martie 2008; și (b) venitul PPC din tariful care a fost aplicat efectiv întreprinderii AoG în aceeași perioadă, constituie ajutor incompatibil în favoarea AoG.

VI. CONCLUZIE

- (57) Pe baza celor de mai sus, Comisia concluzionează că măsura 1 constituie ajutor de stat și este incompatibilă cu piața internă. Comisia a ajuns, de asemenea, la concluzia că extinderea rețelei naționale de gaze nu constituie ajutor de stat
- (58) Articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului⁽¹³⁾ stabilește că „atunci când adoptă decizii negative în cazuri de ajutor ilegal, Comisia decide ca statul membru în cauză să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la beneficiar”.
- (59) Astfel, având în vedere că măsura în cauză este considerată a fi ajutor ilegal și incompatibil, trebuie să se recupereze suma reprezentând ajutorul, în vederea restabilirii situației existente pe piață înainte de acordarea ajutorului. Punctul de la care începe recuperarea ajutorului ar trebui să fie data la care avantajul a fost acordat beneficiarului, respectiv atunci când ajutorul a fost pus la dispoziția beneficiarului, care trebuie să plătească o dobândă de recuperare până la recuperarea efectivă.
- (60) Elementul de ajutor incompatibil al măsurii este diferența dintre (a) venitul PPC din tariful standard care ar fi trebuit aplicat întreprinderii AoG în perioada ianuarie 2007-martie 2008; și (b) venitul PPC din tariful care a fost aplicat efectiv întreprinderii AoG în aceeași perioadă. Suma ajutorului acordat astfel întreprinderii AoG în această perioadă este de 17,4 milioane EUR,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

- (1) Ajutorul de stat în valoare de 17,4 milioane EUR acordat ilegal de către Grecia întreprinderii Aluminium of Greece SA și succesoarei acesteia, Aluminium SA, în încălcarea articolului 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, prin intermediul unui tarif preferențial la energia electrică, este incompatibil cu piața internă.

⁽¹⁰⁾ JO L 214, 9.8.2008, p. 3.

⁽¹¹⁾ În plus, ajutorul regional pentru funcționare nu este permis în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE.

⁽¹²⁾ JO C 244, 1.10.2004, p. 2.

⁽¹³⁾ JO L 83, 27.3.1999, p. 1.

(2) Extinderea rețelei naționale de gaze nu constituie ajutor în sensul articolului 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Articolul 2

(1) Grecia recuperează ajutorul menționat la articolul 1 alineatul (1) de la beneficiar.

(2) Sumele care trebuie recuperate sunt purtătoare de dobândă de la data la care au fost puse la dispoziția beneficiarului până la data la care sunt recuperate efectiv.

(3) Dobânda se calculează ca dobândă compusă, în conformitate cu capitolul V din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei ⁽¹⁴⁾ și Regulamentul (CE) nr. 271/2008 al Comisiei ⁽¹⁵⁾ de modificare a Regulamentului (CE) nr. 794/2004.

(4) Grecia anulează toate plățile restante aferente ajutorului menționat la articolul 1 alineatul (1), începând de la data adoptării prezentei decizii.

Articolul 3

(1) Recuperarea ajutorului menționat la articolul 1 alineatul (1) este imediată și efectivă.

(2) Grecia se asigură că prezenta decizie este pusă în aplicare în termen de patru luni de la notificare.

Articolul 4

(1) În termen de două luni de la notificarea prezentei decizii, Grecia prezintă Comisiei următoarele informații:

(a) suma totală (suma principală și dobânda de recuperare) care urmează să fie recuperată de la beneficiar;

(b) o descriere detaliată a măsurilor deja adoptate și planificate pentru conformarea cu prezenta decizie;

(c) documente justificative care demonstrează că beneficiarul a primit ordinul de restituire a ajutorului.

(2) Grecia informează cu regularitate Comisia cu privire la evoluția măsurilor naționale adoptate pentru punerea în aplicare a prezentei decizii până la finalizarea recuperării ajutorului menționat la articolul 1 alineatul (1). Grecia prezintă imediat, la cererea Comisiei, informații privind măsurile deja luate și planificate pentru a se conforma prezentei decizii. De asemenea, Grecia furnizează informații detaliate privind sumele ajutorului și dobânzii de recuperare pe care le-a recuperat deja de la beneficiar.

Articolul 5

Prezenta decizie se adresează Republicii Elene.

Adoptată la Bruxelles, 13 iulie 2011.

Pentru Comisie
Joaquín ALMUNIA
Vicepreședinte

⁽¹⁴⁾ JO L 140, 30.4.2004, p. 1.

⁽¹⁵⁾ JO L 82, 25.3.2008, p. 1.